

Unia Europejska. Cele i etapy integracji

Materiał składa się z sekcji: „Unia Europejska. Cele i etapy integracji”, „Integracja”, „Od wspólnoty do Unii Europejskiej”, „Zasady funkcjonowania Unii Europejskiej”, „Podsumowanie”.

Materiał zawiera:

- 4 ilustracje (fotografie, obrazy, rysunki), 3 ćwiczenia, w tym 2 interaktywne;
- fragment plany Roberta Schumana wraz z ćwiczeniem do wykonania na jego podstawie;
- ilustrację przedstawiającą flagę Unii Europejskiej;
- odwołanie do wcześniejszej wiedzy ucznia związanej z organizacjami międzynarodowymi i celami polskiej polityki zagranicznej oraz cele sformułowane w języku ucznia związane z procesem integracji europejskiej i państwami Unii Europejskiej;
- wyjaśnienie pojęcia integracja;
- opis ojców założycieli wspólnot europejskich;
- opis Wspólnot Europejskich (EWWiS, EWG, EURATOM);
- tabelę, w której zostały zamieszczone etapy rozszerzania Wspólnot Europejskich;
- mapę przedstawiającą organizacje polityczno-gospodarcze w Europie do 1990 r.;
- opis procesu przekształcenia Wspólnot Europejskich w Unię Europejską;
- mapę przedstawiającą integrację europejską;
- opis zasad funkcjonowania Unii Europejskiej;

- oś czasu od Wspólnot Europejskich do Unii Europejskiej;
- podsumowanie wiadomości na temat integracji europejskiej wraz z przydatnymi linkami oraz dwoma ćwiczeniami interaktywnymi.

Bibliografia:

- Źródło: *Plan przedstawiony 9 maja 1950 r. przez ministra spraw zagranicznych Francji Roberta Schumana (fragment)*, dostępny w internecie: https://europa.eu/european-union/about-eu/symbols/europe-day/schuman-declaration_pl [dostęp 15.11.2022].

Przeczytaj zamieszczone teksty.

“ Plan przedstawiony 9 maja 1950 r. przez ministra spraw zagranicznych Francji Roberta Schumana (fragment)

Pokój na świecie nie mógłby być zachowany bez twórczych wysiłków na miarę grożących mu niebezpieczeństw. Wkład, jaki zorganizowana i żyjąca Europa może wnieść w cywilizację, jest niezbędny dla utrzymania pokojowych stosunków. Głównym celem Francji, będącej od ponad dwudziestu lat liderem jednoczenia Europy, była zawsze służba pokojowi. Nie było Europy, mieliśmy wojnę.

Europa nie powstanie od razu ani w całości: będzie powstawała przez konkretne realizacje, tworząc najpierw rzeczywistą solidarność.

Zgromadzenie narodów europejskich wymaga, by usunięta została odwieczna wrogość Francji i Niemiec: podjęte działanie musi w pierwszym rzędzie dotyczyć Francji i Niemiec. W tym celu rząd

francuski proponuje natychmiast rozpocząć działania w ograniczonym, lecz decydującym punkcie:

„Rząd francuski proponuje umieszczenie całej francusko-niemieckiej produkcji węgla i stali pod zarządem wspólnej Wysokiej Władzy w organizacji otwartej na udział innych krajów europejskich”.

Umieszczenie produkcji węgla i stali pod wspólnym zarządzaniem zapewni natychmiastowe powstanie wspólnych fundamentów rozwoju gospodarczego, pierwszego etapu Federacji Europejskiej, i zmieni los regionów, długo skazanych na wytwarzanie wojennego oręża, którego były najdłużej ofiarami. Solidarność produkcji, która się w ten sposób nawiąże, ukáže, że wszelka wojna między Francją a Niemcami jest nie tylko nie do pomyślenia, ale i fizycznie niemożliwa. Powstanie tej potężnej jednostki produkcyjnej otwartej na wszelkie kraje, które zechcą w niej uczestniczyć, mogącej dostarczyć wszystkim krajom, które złączy, podstawowych elementów produkcji przemysłowej na takich samych warunkach, stworzy rzeczywiste fundamenty ich ekonomicznego zjednoczenia.
(...)

Plan przedstawiony 9 maja 1950r. przez ministra spraw zagranicznych Francji Roberta Schumana (fragment).

Źródło: *Plan przedstawiony 9 maja 1950 r. przez ministra spraw zagranicznych Francji Roberta Schumana (fragment)*, dostępny w internecie: https://europa.eu/european-union/about-eu/symbols/europe-day/schuman-declaration_pl [dostęp 15.11.2022].

Ćwiczenie 1

Wymień wartości przyświecające twórcom deklaracji, przytoczone w planie Roberta Schumana.

Ćwiczenie 2

Określ, co jest bezpośrednim, a co dalekosiężnym celem proponowanych działań w planie Schumana.

Ćwiczenie 3

Podaj, jakie wspólne doświadczenia francusko-niemieckie zainspirowały twórców powyższej deklaracji.

Unia Europejska. Cele i etapy integracji

Flaga UE

Źródło: Rock Cohen, licencja: CC BY-SA 2.0.

Co potrafię?

- wymieniać cechy charakterystyczne organizacji międzynarodowej;
- wyjaśniać, w jakim celu państwa tworzą organizacje międzynarodowe;
- przedstawiać główne cele polskiej polityki zagranicznej po 1989 roku.

Nauczysz się

- na czym polegał proces integracji europejskiej, przedstawiając jego główne etapy;
- o politykach, którzy odegrali najważniejszą rolę w procesie integracji europejskiej;
- wymieniać państwa członkowskie Unii Europejskiej.

Integracja

Termin **integracja** pochodzi od łacińskiego słowa *integrare* oznaczającego *scalanie* lub *łączenie*. Integracja może odbywać się między osobami, grupami społecznymi, mniejszościami narodowymi, państwami. Po II wojnie światowej na kontynencie europejskim pojawiły się organizacje, które integrowały państwa pod względem politycznym, militarnym i gospodarczym. Państwa Europy Zachodniej integrowały się przede wszystkim w ramach wspólnot europejskich oraz – wraz ze Stanami Zjednoczonymi i Kanadą – w ramach Organizacji Paktu Północnoatlantyckiego [ang. *North Atlantic Treaty Organisation* [czyt.: nort atlantik triti organizejszyn], NATO. W sferze gospodarczej najważniejszą rolę w procesie integracji państw Europy Zachodniej odegrały wspólnoty europejskie.

Ojcowie założyciele

Trudno wyobrazić sobie powstanie wspólnot europejskich bez zaangażowania osób, które z determinacją i wytrwałością dążyły do budowy struktur integracyjnych. Osoby, które głównie przyczyniły się do budowy pokojowej, zjednoczonej Europy po II wojnie światowej, określa się mianem **Ojców Założycieli** Zjednoczonej Europy. Należeli do nich między innymi:

Robert Schuman

Rober Schuman (1886-1963)

Źródło: dostępny w internecie: wikimedia commons, licencja: CC BY-SA 3.0.

Robert Schuman

29.06.1886 Luksemburg – 04.09.1963 Scy-Chazelles

francuski polityk, mąż stanu, dwukrotny premier Francji, reformatorski minister finansów oraz minister spraw zagranicznych, będący jedną z kluczowych postaci w kształtowaniu powojennej Europy i stosunków transatlantyckich.

Jean Monnet [czyt.: żą mone]

Konrad Adenauer

Alcide De Gasperi [czyt.: alczide de gasperi]

Wspólnoty europejskie

EUROPEJSKA WSPÓLNOTA WĘGLA I STALI (EWWiS)

Powstała na podstawie traktatu podpisanego w Paryżu w 1951 r. Początkowo tworzyło ją sześć państw: Belgia, Francja, Holandia, Luksemburg, Włochy, Republika Federalna Niemiec. Celem EWWiS było utworzenie wspólnego rynku węgla i stali. Traktat paryski został zawarty na 50 lat i wygasł w 2002 r.

EUROPEJSKA WSPÓLNOTA GOSPODARCZA (EWG)

Powstała na podstawie traktatu podpisanego w Rzymie w 1957 r. Początkowo tworzyło ją sześć państw: Belgia, Francja, Holandia, Luksemburg, Włochy, Republika Federalna Niemiec. Podstawowymi celami EWG było:

- utworzenie unii celnej;
- powstanie wspólnego rynku;
- realizacja wspólnych polityk, np. rolnej, handlowej, transportowej.

EUROPEJSKA WSPÓLNOTA ENERGII ATOMOWEJ (EURATOM)

Powstała na podstawie traktatu podpisanego w Rzymie w 1957 r. Początkowo tworzyło ją sześć państw: Belgia, Francja, Holandia, Luksemburg, Włochy, Republika Federalna Niemiec. Podstawowym celem Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej były działania na rzecz tworzenia i rozwoju europejskiego przemysłu jądrowego.

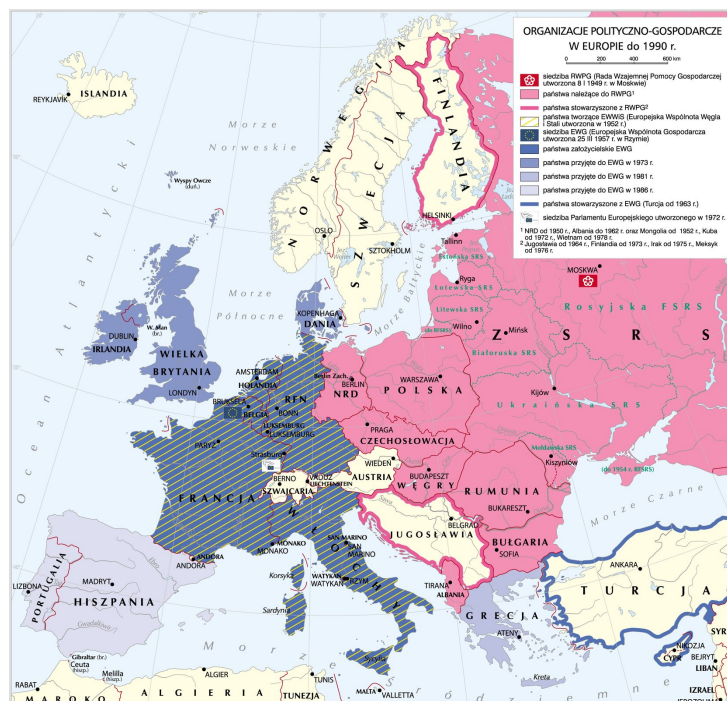
Powstałe w latach 50. XX wieku wspólnoty – EWWiS, EWG i Euratom – były pierwszymi w historii organizacjami międzynarodowymi o ponadnarodowym charakterze. Ponadnarodowość przejawiała się przede wszystkim w możliwości stanowienia prawa bezpośrednio obowiązującego w państwach członkowskich.

Początkowo wspólnoty miały sześciu członków. Korzyści gospodarcze, jakie odnosiły państwa uczestniczące w procesie integracji sprawiły, że członkostwem zainteresowały się kolejne państwa.

Proces rozszerzania Wspólnot Europejskich

Rok	Kraj
1973	Wielka Brytania, Irlandia, Dania
1981	Grecja
1986	Hiszpania, Portugalia
1990	zjednoczenie Niemiec – Niemiecka Republika Demokratyczna została włączona do Republiki Federalnej Niemiec

Organizacje polityczno-gospodarcze w Europie (do 1990 r.)

Organizacje polityczno-gospodarcze w Europie do 1990 r.

Źródło: Krystian Chariza, licencja: CC BY-SA 3.0.

Od wspólnoty do Unii Europejskiej

Udany proces integracji ekonomicznej w ramach wspólnot doprowadził do podjęcia prób pogłębienia integracji politycznej. W ich wyniku 7 lutego 1992 r. podpisany został Traktat o Unii Europejskiej, zwany traktatem z Maastricht (od nazwy miejscowości w Holandii), który wszedł w życie 1 listopada 1993 r.

Na podstawie traktatu z Maastricht utworzono Unię Europejską. Warto podkreślić, że Unia Europejska nie zastąpiła wówczas istniejących wspólnot: EWWiS, EWG, EWEA. Stanowiła niejako pogłębienie procesu integracji przez włączenie nowych zagadnień, takich jak wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwo czy współpraca sądowa i policyjna. Traktat z Maastricht zmienił także nazwę Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej na Wspólnota Europejska (1 listopada 1993 r.).

Na mocy traktatu z Maastricht ustanowiono obywatelstwo europejskie, które uzupełnia obywatelstwo krajowe. Każdy obywatel państwa członkowskiego jest jednocześnie obywatelem Unii Europejskiej.

Jak pamiętamy, początkowo wspólnoty miały sześciu członków. Korzyści gospodarcze, jakie odnosiły państwa uczestniczące w procesie integracji sprawiły, że członkostwem zainteresowały się kolejne kraje. Obecnie Unia Europejska skupia 27 państw, a następne kraje deklarują chęć przystąpienia do tej organizacji.

Oficjalni kandydaci do członkostwa to: Albania, Macedonii Północna, Czarnogóra, Serbia i Turcja, Bośnia i Hercegowina, Mołdawia oraz Ukraina.

W wyniku przeprowadzonego w czerwcu 2016 r. referendum, 27 marca 2017 r. Wielka Brytania rozpoczęła proces wychodzenia z Unii Europejskiej poprzez formalne zawiadomienie Rady Europejskiej o swoim zamiarze. Proces ten jest określany jako „brexit”. W październiku 2019 r. Unia Europejska i Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej osiągnęły porozumienie co do warunków opuszczenia Unii na podstawie Umowy o wystąpieniu Wielkiej Brytanii z UE. Uzgodniono także deklarację polityczną, zawierającą ogólne ramy przyszłych relacji UE - Zjednoczone Królestwo. Umowa o wystąpieniu została ratyfikowana zarówno przez Parlament Brytyjski, jak i przez Parlament Europejski.

W związku z tym, Wielka Brytania opuściła UE 31 stycznia 2020 r.

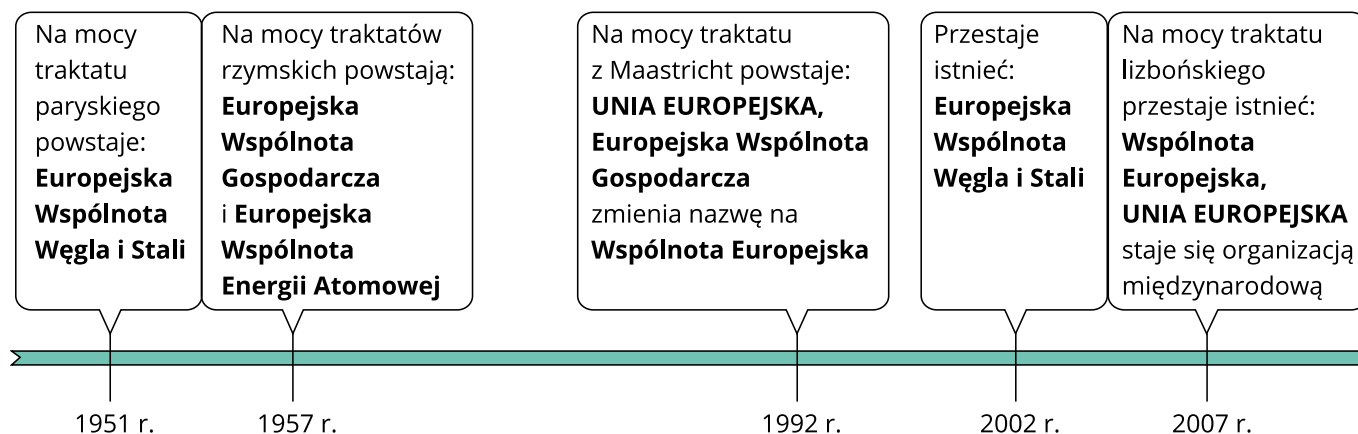
Integracja Europejska

Źródło: Krystian Chariza i zespół, licencja: CC BY-SA 3.0.

Zasady funkcjonowania Unii Europejskiej

Państwa członkowskie Unii Europejskiej podpisały traktat z Lizbony 13 grudnia 2007 r., który wszedł w życie 1 grudnia 2009 roku. Na jego podstawie kompetencje Wspólnoty Europejskiej (dawnej EWG) przejęła Unia Europejska, która stała się jednolitą organizacją międzynarodową i otrzymała osobowość prawną.

Od Wspólnot Europejskich do Unii Europejskiej

Od wspólnoty do UE

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

ZASADA POMOCNICZOŚCI (SUBSYDIARNOŚCI)

Zasada ta oznacza, że UE jest uprawniona do podejmowania działań tylko wtedy, gdy cele nie mogą być osiągnięte samodzielnie przez państwa członkowskie (władze centralne lub samorządowe). Unia Europejska nie powinna dążyć do zastąpienia państw członkowskich, lecz uzupełniać ich działania w celu skutecznego rozwiązywania problemów. Wszystkie środki i działania podejmowane przez Unię i państwa członkowskie powinny być możliwie najbliższe obywatelowi.

ZASADA SOLIDARNOŚCI

Zasada ta oznacza, że państwa członkowskie Unii Europejskiej działają wspólnie w celu realizacji zadań zapisanych w traktatach. Wynika z niej zobowiązanie do podejmowania przez państwa członkowskie środków służących wykonywaniu prawa unijnego. Państwa powinny powstrzymać się od działań, które utrudniałyby to lub które byłyby sprzeczne z celami Unii. Powinny szanować interesy innych państw członkowskich.

Podsumowanie

Proces budowy wspólnot europejskich rozpoczął się w latach 50. XX wieku. Przez kolejne dekady zmieniały się nie tylko struktury integracyjne, ale także skład członkowski. W konsekwencji stworzono Unię Europejską, która nie jest państwem, lecz wprowadziła swoje obywatelstwo. Nie ma drugiej organizacji międzynarodowej o tak szerokich kompetencjach prawodawczych, która może poszczycić się instytucją obywatelstwa.

Ćwiczenie 4

Ułóż podane wydarzenia w kolejności chronologicznej.

Przystąpienie Szwecji do Unii Europejskiej.

Powstanie Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej.

Przystąpienie Wielkiej Brytanii do Wspólnot Europejskich.

Podpisanie traktatu w Maastricht.

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ułóż podane wydarzenia w kolejności chronologicznej.

Przystąpienie Wielkiej Brytanii do Wspólnot Europejskich.

Przystąpienie Szwecji do Unii Europejskiej.

Powstanie Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej.

Podpisanie traktatu w Maastricht.

Ćwiczenie

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 5

Dokończ zdanie. Państwo, któremu integrację ze Wspólnotami Europejskimi uniemożliwił ustrój komunistyczny i zależność od ZSRS, to...

Norwegia.

Cypr.

Szwajcaria.

Węgry.

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.